

Janneke Tangelder, "Familiereunie Frankrijk" tekening/collage, ca 49 x 100, 2011

De Nederlandse Kring van Tekenaars strijkt neer in Pictura

Vanaf 9 maart exposeert de Nederlandse Kring van Tekenaars in de Grote Zalen van Pictura. Picturablad sprak met voorzitter Wilma Laarakkers en Kring-lid en Picturiaan Jaap Schlee over het tekengenootschap, de stand van zaken en de toekomst van het tekenen.

DOOR GABY VAN DER ZEE

Allereerst: heeft de Nederlandse Kring van Tekenaars eigenlijk al eens eerder in Pictura geëxposeerd?

Jaap: "Nee, en dat is eigenlijk wel bijzonder, want een kring van tekenaars zou natuurlijk eigenlijk wel in het oudste tekengenootschap van Nederland geëxposeerd moeten hebben. Het was dan ook zeker een wens van de leden om hun werk hier tentoon te kunnen stellen en we voelen ons vereerd om bij zo'n gerenom-

meerd instituut te kunnen exposeren."

Wat is anno 2012 de stand van zaken in de tekenkunst?

Wilma: "De tekening heeft veel gewonnen in populariteit. De focus lag een tijd lang op de fotografie, maar die is nu veel meer gericht op de tekenkunst. Het tekenen op zich is altijd ondergewaardeerd geweest. Vroeger ging je na de kunstacademie schilderen of beeldhouwen. Je tekende slechts om te zien hoe het uiteindelijke beeld zou gaan worden, een voorstudie. Het was een wegwerpproduct, je bewaarde een tekening niet."

Jaap: "Neem Rembrandt, die maakte op de achterkant van zijn tekening weer andere tekeningen. Dat geeft wel aan hoe er in die tijd tegenaan gekeken werd, hoe onbelangrijk het was. De tekening heeft haar plaats inmiddels echt wel veroverd, het is geen tijdelijke opleving. Het

is er altijd geweest en zal er altijd blijven."

Wilma: "Het is altijd al wel waardevol geweest, maar niet altijd zo gebruikt. Als je naar de schetsen van Michelangelo kijkt, die gelukkig bewaard zijn gebleven, die zijn van een ontroerende schoonheid. Inmiddels is de tekening verheven tot een zelfstandig kunstwerk. Het heeft een autonomieit."

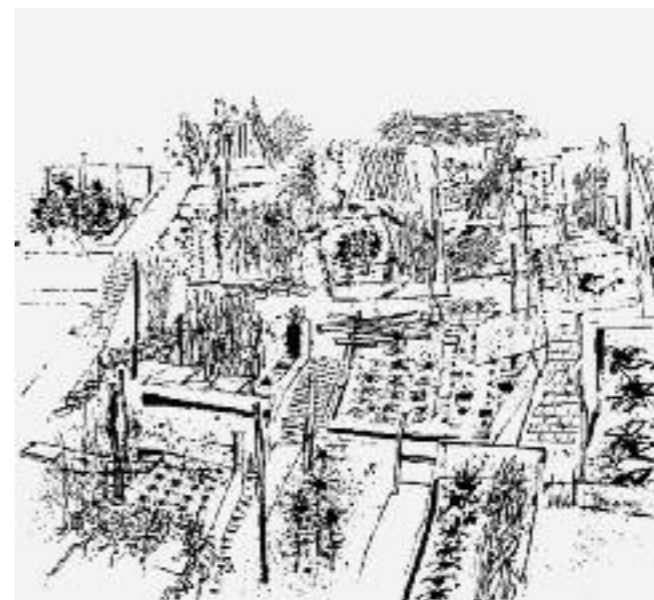
Met welk idee is de Kring van Tekenaars ontstaan en wat is daar nu nog van over?

Wilma: "In eerste instantie is het ontstaan om de tekening als autonoom kunstwerk neer te zetten in plaats van als een voorstudie voor bijvoorbeeld een schilderij. Dit wil de kring laten zien door middel van exposities en publicaties. Inmiddels heeft de tekening haar plek wel gevonden en zijn we vooral een vereniging die tentoonstellingen organiseert. Een eigen gebouw hebben we niet. Vergaderen doen we

Francisca Tollenaar, Steenbokje, gemengde techniek, 20 x 21, 2012

Edith Sont, V 1, 100 x 120, 2010

Jaap Ploos van Amstel, Volkstuintjes, 40 x 50, 2011

bij Arti en verder heeft iedereen zijn eigen atelier."

Jaap: "Er worden ook activiteiten voor leden georganiseerd, zoals bijvoorbeeld een model- of een 'en plein air'-tekendag, zoals vorig jaar in de buurt van Woerden. Daar was toen ook een tentoonstelling aan gekoppeld."

Wat kenmerkt de Kring volgens jullie?

Wilma: "De artistieke activiteit ligt bijzonder hoog. Ongeacht de leeftijd - sommige leden zijn boven de tachtig- is iedereen nog echt iedere dag actief bezig met tekenen."

Jaap: "En het werk van de groep wordt gekenmerkt door grote verschillen in stijl. Ieders werk is volkomen anders, qua manier van tekenen, qua stijl, of materiaalgebruik, en juist dat maakt het interessant. Het zorgt voor een breed scala aan tekeningen."

Wat is voor jullie als tekenaar de meerwaarde van de kunstenaarsvereniging?

Wilma: "Het is een brede verbeelding van het fenomeen tekenen dat je met de tentoonstellingen tot uitdrukking kunt brengen. Het werkt stimulerend en vaak ook verrassend dat je met geestverwanten samen een mooie expositie kunt maken."

Jaap: "De contacten zijn aardig en iedereen is nog steeds zeer actief bezig met tekenen. Het exposeren met een groep stimuleert me. In Friesland hadden we dit jaar een tentoonstelling rondom het thema 'natuur', dat paste echt bij mij. Ik heb toen voor die tentoonstelling tekeningen afgemaakt die ik anders nooit meer opgepakt zou hebben."

Jaap Schlee, Toneelrepetitie in de rue des martyrs in Parijs, potlood op papier, 114 x 144, 2006/2010

Wim Worm, Boer zoekt vrouw, 70 x 90, 2012

Ingeborg Oderwald, Hélène staat, pen en houtskool, 40 x 50, 2012

Jan Vosman, De omtrek, pentekening, 50 x 70, 2012

Wilma Laarakker, Into the woods/de boomhut, siberisch krijt op papier, 25 x 25, 2012

Fred van der Wal, Face Torture, 100 x 104, 2011

De tekening als kunstwerk heeft haar plek dus wel gevonden. Hoe zien jullie de toekomst van de discipline?

Wilma: "Die zie ik positief. Het tekenen is inmiddels gelijkwaardig aan andere kunstuitingen. Je hebt natuurlijk altijd hoogtijdagen voor een bepaalde kunstvorm, maar uiteindelijk keert alles weer terug. Er zijn nu bijvoorbeeld ook weer fotografen die terug de doka in gaan. En echte muzikliefhebbers luisteren nog steeds het liefst naar vinyl."

"Bovendien zijn de mogelijkheden ook veel groter geworden. Rondom elke discipline is constant ontwikkeling. Er sluipen moderne dingen in, zoals het tekenen op een iPad, die je blik verbreden. Zo blijft een discipline levend, het is geen dood ding. De kern blijft constant, maar het staat niet stil."

"Ik ben nieuwsgierig naar die ontwikkelingen. iPad-tekenen zie ik als tool, het verbreedt je zicht. En ik vind het een toevoeging, omdat het een andere kijk geeft op de lijn en op het licht en hoe je die tegenover elkaar kunt zetten. Groot voordeel van de iPad is bovendien dat je nu overal kunt tekenen met heel veel materiaal, want je hebt altijd alles bij je. En je krijgt er geen smerige handen van! Maar het zal voor mij nooit het tekenen met een echt potlood vervangen."

En hoe ziet de toekomst van de Kring eruit?

Wilma: "Het gaat goed, sinds de doorstart in 2007 zijn we erg actief. We hebben gemiddeld twee tentoonstellingen per jaar. We gaan zelf op zoek naar plekken om te exposeren, maar we worden ook steeds meer zelf benaderd."

"We krijgen veel aanvragen van mensen die lid willen worden. De laatste ballotage was twee jaar geleden. Het maximum aantal leden is dertig, daar zitten we nu iets onder, maar het is voorlopig goed zo. Voor een goede expo moet je een niet te grote groep exposanten hebben. We hebben nu al zoveel variatie binnen de groep, dat we voorlopig geen behoefte hebben aan uitbreiding."

Jaap: "We willen een breed scala propageren, als er dan een paar mensen zijn die hetzelfde soort werk exposeren, dan voegt het niets toe. We willen de verscheidenheid en de continuïteit handhaven."

Wilma: "Je merkt bovendien duidelijk dat een kunstenaarsvereniging typisch iets is wat niet voor jonge mensen is. Maar dat geeft ook niet. Tekenend is uitermate goed geschikt om werkend oud mee te worden, je wordt alleen maar beter."

De Nederlandse Kring van Tekenaars in Pictura:
9 maart tot 7 april 2013

Geschiedenis van de kring

De Nederlandse Kring van Tekenaars werd in 1947 opgericht, met Henk Broer en Oey Tjeng Sit als de drijvende krachten achter dit initiatief. De Kring had en heeft nog steeds tot doel de autonome tekenkunst onder de aandacht te brengen. Onder autonome tekenkunst wordt tekenkunst verstaan die nadrukkelijk niet bedoeld is als ontwerp, schets of studie.

In de beginjaren was men streng in de leer: zwart-wit was de eis; zelfs gewassen tekeningen werden al met enige argwaan bekeken. Het tijdschrift van de Kring verscheen in die jaren dan ook onder de titel Zwart-wit en bracht, naast beschouwingen, vooral pentekeningen en lijncliché. Enkele bekende leden uit die eerste periode zijn Ruth Fischer, Willem Vaarzon Morel, Paul Citroen, Riek Wesseling, Ro Mogendorf, Jeanne Bieruma Oosting, Anton Martineau, Jan Sierhuis en Peter Vos.

In de jaren zestig werden de standpunten verruimd. Wel bleef het uitgangspunt hetzelfde; de tekening als autonoom kunstwerk onder de aandacht te brengen door middel van exposities en publicaties. Jaarlijks waren er tentoonstellingen in onder andere het Stedelijk Museum te Amsterdam, het Kunst Centrum Bergen en in de Leidse Lakenhal.

Na een aantal jaren van rust werd in 2007 op initiatief van Jaap Ploos van Amstel, Hans Landsaat en Fred Fritschy de vereniging nieuw leven ingeblazen. Een aantal nieuwe leden werd in de kring opgenomen – waaronder Picturalid Jaap Schlee – en tijdens de ledenvergadering van 2007 in het sociëteitsgebouw van Arti et Amicitiae te Amsterdam droegen Jaap Ploos van Amstel en Vaarzon Morel hun bestuursfuncties over aan het nieuwe bestuur.

(bron: www.nkvt.nl)

Meer info: www.nkvt.nl